

**Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра освітньої політики**

**Освітня програма підвищення кваліфікації
вчителів української мови та літератури
«Впровадження реформи НУШ у першому (адаптивному) циклі/5-6-их
класах закладів загальної середньої освіти»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(протокол № 7 від 11.09.2023 р.)

Завідувачка кафедри

Христина ЧУШАК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(протокол № 9 від 28.09.2023 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Освітня програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів вчителів української мови та літератури «Впровадження реформи НУШ у першому (адаптивному) циклі/5-6-их класах закладів загальної середньої освіти»

Розробники: завідувачка кафедри гуманітарної освіти, кандидатка філологічних наук наук, доцентка Богосвятська А.-М.І., старша викладачка кафедри гуманітарної освіти, кандидатка філологічних наук наук Дільна О.А.

Мета: Підготовка вчителів української мови та літератури та інших учасників організації освітньої діяльності до прийняття та усвідомлення новітніх процесів в освіті, до процесу входження в інноваційний простір, обумовлених змінами змісту освіти, методик навчання, методів та підходів до освітнього процесу, оцінювання знань учнів, уведення новітніх технологій та інтерактивних завдань на уроках, формування відповідних компетентностей учнів тощо.

Напрямок навчання:

- розвиток професійних компетентностей вчителів української мови та літератури (знання навчального предмета, фахових методик, технологій, нової системи оцінювання тощо);
- розвиток управлінської компетентності (для вчителів української мови та літератури та інших учасників організації освітньої діяльності)

Обсяг: 16 годин

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна: очно-дистанційна

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

- здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп (соціальна компетентність);
- здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування педагогів до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності:

Мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна, емоційно-етична, прогностична, організаційна, інноваційна, рефлексивна, компетентність педагогічного партнерства, здатність до навчання упродовж життя.

Місце (місця) надання освітньої послуги: КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», онлайн, ЗУМ- платформа

Очікувані результати навчання:

- усвідомлює, на що слід звертати увагу під час роботи з поколінням учнів Нової української школи;
- бачить і розуміє архітектуру мовно-літературної освітньої галузі у контексті вимог нового Держстандарту базової освіти
- володіє навичками моделювання сучасного уроку української мови та літератури на засадах компетентнісного підходу;
- має сформоване загальне уявлення про нову філософію оцінювання в базовій школі;
- орієнтується у процедурі оцінювання професійних компетентностей учасника сертифікації вчителя української мови та літератури;
- вміє здійснювати рефлексію власної педагогічної діяльності.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Ознайомлення з учасниками та програмою навчання. Формування очікувань учасників (*практичне, 1 год.*)

Тема 1. Роль учителя у запровадженні НУШ у базовій середній освіті. Професійний стандарт учителя, як один із чинників реформи освіти: короткий коментар (лекція, 1 год.)

План лекційного заняття (1 год.):

1.1. Нова українська школа: що має змінюватися? Чому і як? Пошук траєкторії розвитку.

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Барна М.М. Пошук траєкторії розвитку НУШ <http://barna-consult.com/poshuk-trayektoriyi-rozvytku-nush/>

Нова українська школа <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Ціннісні орієнтири сучасної української школи.

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentasia-Roman-Stesichin.pdf>

1.2. Професійний стандарт вчителя, як один із чинників реформи педагогічної освіти

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Презентація професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти <https://naurok.com.ua/prezentaciya-profesijnogo-standartu-vchitelya-zzso-231824.html>

Професійний стандарт вчителя – міжнародний досвід <https://nus.org.ua/articles/profesijnyj-standart-vchytelya-mizhnarodnyj-dosvid/>

Тема 2. Опис професійних компетентностей вчителя, критеріїв їх оцінювання/самооцінювання через розкриття/демонстрування/моделювання сучасних підходів і практик у професійному саморозвитку та роботі з учнями (лекція, 1 год.; практичне, 7 год.).

План лекційного заняття (1 год.):

2.1. Сертифікація як зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника: як перетворити виклики у досягнення?

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Сертифікація вчителів: що потрібно знати <https://naurok.com.ua/post/sertifikaciya-vchiteliv-scho-potribno-znati>

Анкета самооцінювання учасником сертифікації власної педагогічної майстерності <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/Anketa-1.pdf>

План практичного заняття (7 год.):

2.2. Рольові ігри: «4 кути», «Запитання – відповіді», «Перегони на повітряних кулях» для вироблення навичок оцінювання практичного досвіду віртуального учасника сертифікації відповідно до Методики експертного оцінювання

професійних компетентностей учасників сертифікації (вчителів української мови та літератури) у розрізі таких професійних компетентностей:

2.2.1. Прогностична та проєктувальна (2 год.)

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Програми НУШ: які вони є та як учителю з ними працювати?
<https://osvitoria.media/experience/programy-nush-yaki-vony-ye-ta-yak-uchytelyu-z-nymy-pratsyuvaty/>

2.2.2. Організаційна та предметно-методична (3 год.)

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Лист Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 № 1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році»
<https://osvita.ua/doc/files/news/899/89974/6500177fc5b54679390686.pdf>

Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41680/1/77%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%A3%D0%A8%2022%20%D0%9A%D0%9F%D0%9C%D0%9E%D0%A2%2009-08-07.pdf>

2.2.3. Оцінювально-аналітична (2 год.)

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Лист МОН № №4.5/2303-21 від 06.08.21 року Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/83419/
<https://osvita.ua/doc/files/news/834/83419/Metodychni-rekomendatsiyi-pilotnym-shkol.pdf>

Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22 Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87596/

Оцінювання за НУШ: що змінилося та як допомогти вчителю?
<https://osvitoria.media/experience/otsinyuvannya-za-nush-shho-zminylos-ta-yak-dopomogty-vchytelyu/>

Богосвятська А.-М.І Цифрові техніки формувального оцінювання:

<https://docs.google.com/presentation/d/1KFjIo1RUP7ArF8KYczQHE8cTdxnOKn1pcEyrxAgz5nA/edit?usp=sharing>

Тема 3. Зміст базової освіти у контексті нового Державного стандарту: ключові компетентності; наскрізні вміння; основні засади створення модельних навчальних програм (практичне, 2 год.).

План практичного заняття (2 год.):

3.2. Основні структурні елементи, твердження, положення Державного стандарту базової середньої освіти: робота з відповідними документами.

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Державний стандарт базової середньої освіти <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

Тема 4. Реалізація концепції НУШ у 5-6-их класах в умовах воєнного стану: здобутки і виклики. Освітні втрати та рекомендації, як їх подолати (лекція, 1 год.; практичне, 1 год.).

План лекційного заняття (1 год.):

4.1. Реалізація концепції НУШ у 5-6-их класах в умовах воєнного стану: здобутки і виклики.

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом МОН України від 15 травня 2023 р. №563. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-okremih-pitan-zdobuttya-osviti-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-v-umovah-voynogo-stanu-v-ukrayini>.

План практичного заняття (1 год.):

4.2. Методики та алгоритми для вчителя щодо подолання освітніх втрат: робота з відповідними інструктивно-методичними матеріалами.

Список рекомендованих електронних ресурсів:

Навчальні втрати: причини, наслідки й шляхи подолання <https://osvita.ua/school/88921/>
Усе про освітні втрати: ефективні методики та алгоритми для вчителя <https://osvitoria.media/experience/vse-pro-osvitni-vtraty-efektyvni-metodyky-ta-algorytmy-dlya-vchytelya/>

Як компенсувати «освітні втрати»: рекомендації для органів влади, засновників і директорів закладів освіти <https://sqe.gov.ua/yak-kompensuvati-osvitni-vtrati-rek/>

Тема 5. Рефлексія та професійний саморозвиток. Інтервізія як міжколегіальний спосіб групового навчання з метою покращення професійних навичок та ефективності здійснення освітньої діяльності (практичне, 2 год.).

План практичного заняття (2 год.):

5.1. Презентація власної професійної траєкторії розвитку, розробленої на основі самоаналізу власних компетентностей, необхідних для успішного впровадження Державного стандарту базової освіти з мовно-літературної освітньої галузі (за результатами роботи з Анкетною самооцінювання вчителя української мови та літератури 5-6 кл. НУШ у контексті наказу Державної служби якості освіти України від 03.08.2023 № 01-10/167 «Про методику експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації»).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Інтеграційно-мотиваційне заняття Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників	1		1	
Тема 1 Роль учителя у запровадженні НУШ у базовій середній освіті. Професійний стандарт учителя, як один із чинників реформи освіти: короткий коментар 1.1. Нова українська школа: що має змінюватися? Чому і як? Пошук траєкторії розвитку. 1.2. Професійний стандарт вчителя як один із чинників реформи педагогічної освіти	1	1		
Тема 2. Опис професійних компетентностей вчителя, критеріїв їх оцінювання/самооцінювання через розкриття/демонстрування/моделювання сучасних підходів і практик у професійному саморозвитку та роботі з учнями. 2.1. Сертифікація як зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника: як перетворити виклики у досягнення? 2.2. Рольові ігри для вироблення навичок оцінювання практичного досвіду віртуального учасника сертифікації відповідно до Методики експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації (вчителів української мови та літератури) у розрізі таких професійних компетентностей: 2.2.1. Прогностична та проєктувальна 2.2.2. Організаційна та предметно-методична 2.2.3. Оцінювально-аналітична	8	1	2 3 2	
Тема 3. Зміст базової освіти у контексті нового Державного стандарту: ключові компетентності; наскрізні вміння; основні засади створення модельних навчальних програм 3.1. Новий Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти як інструмент модернізації освіти 3.2. Основні структурні елементи, твердження, положення Державного стандарту базової середньої освіти: робота з відповідними документами.	2		2	

Тема 4. Реалізація концепції НУШ у 5-6-их класах в умовах воєнного стану: здобутки і виклики. Освітні втрати та рекомендації, як їх подолати. 4.1. Реалізація концепції НУШ у 5-6-их класах в умовах воєнного стану: здобутки і виклики. 4.2. Методики та алгоритми для вчителя щодо подолання освітніх втрат: робота з відповідними інструктивно-методичними матеріалами.	2	1	1	
Тема 5. Рефлексія та професійний саморозвиток. Інтерв'язя як міжколегіальний спосіб групового навчання з метою покращення професійних навичок та ефективності здійснення освітньої діяльності.	2		2	
Всього годин:	16	3	13	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023 р. № 1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році»
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників».
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18 жовтня 2019 р. № 1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії».
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2023 р. № 35 «Про деякі питання проведення сертифікації педагогічних працівників у 2023 році».
6. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2136 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».
7. Величко Н. Сертифікація – шлях сміливих учителів. *Освіта України*. № 42–43, 31 жовтня 2022 р.